

ฐานข้อมูลวัฒนธรรม

- ศาสนา
- ศิลปะ
- วัฒนธรรม
- ประเพณี
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมะพร้าว
อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ฐานข้อมูลด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ฐานข้อมูลด้านศาสนา

วัด	4 แห่ง
สำนักสงฆ์	2 แห่ง
มัสยิด	5 แห่ง
ศาลเจ้า	4 แห่ง

วัดในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งมะพร้าว	ชื่อ วัดประชุมศึกษา
หมู่ที่ 5 บ้านเขากล้วย	ชื่อ วัดหาดทรายสมบุญ
หมู่ที่ 6 บ้านอินทนิล	ชื่อ วัดอินทนิล
หมู่ที่ 11 บ้านนิคมสามัคคี	ชื่อ วัดนิคมสามัคคี

สำนักสงฆ์ในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

หมู่ที่ 4 บ้านนานโน	ชื่อ สำนักสงฆ์นาในบุญ
หมู่ที่ 6 บ้านอินทนิล	ชื่อ สำนักสงฆ์โตนเทวดา

มัสยิดในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

หมู่ที่ 2 บ้านคลองเจริญ	ชื่อ มัสยิดบ้านเกาะนก
หมู่ที่ 2 บ้านคลองเจริญ	ชื่อ มัสยิดคลองเจริญ
หมู่ที่ 3 บ้านฝายท่า	ชื่อ มัสยิดดาริสสะอาด๊ะ
หมู่ที่ 3 บ้านฝายท่า	ชื่อ มัสยิดบ้านฝายท่า
หมู่ที่ 9 บ้านสร้างตนเอง	ชื่อ มัสยิดชอลาสุดตีน

การนับถือศาสนาของประชากรในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ตำบลทุ่งมะพร้าว มีประชาชนอาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวนทั้งสิ้น 9,668 คน แยกเป็น

- ประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 80 ของประชากรทั้งหมด
- ประชากรที่นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด

ฐานข้อมูลด้านประเพณีและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งมะพร้าว

อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

- ประเพณีวันสารทเดือนสิบ
- เทศกาลถือศีลอด (รอมมะฎอม)
- ประเพณีถือศีลกินเจ
- ประเพณีวันสงกรานต์
- ประเพณีหาคอน (ชาวไทยใหม่)
- ประเพณีลอยแพวันขึ้นปีใหม่
- ประเพณีทอดกฐิน
- ประเพณีทอดผ้าป่า

ประเพณีวันสารทเดือนสิบ

ในทุก ๆ ปี ประชาชนในตำบลทุ่งมะพร้าวที่นับถือศาสนาพุทธ จะนำอาหารใส่ขันโตไปวัดที่อยู่ใกล้บริเวณบ้านของตนเอง เพื่อไปทำบุญสารทเดือนสิบ เป็นงานบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศล ให้บรรพบุรุษ ญาติพี่น้อง ที่ล่วงลับไปแล้ว ที่ยังมีกรรมต้องทนทุกข์ทรมานอยู่ในอบายภูมิในวันสารทเดือนสิบ ยมพบาลจะปลดปล่อยให้ออกมาเยี่ยมลูกหลาน เพื่อมารับส่วนบุญกุศลที่บรรดาลูกหลาน ญาติพี่น้องทำบุญให้ มีเพียงปีละครั้ง คือในวัน แรม ๑๔ แรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ (ซึ่งจะประมาณ ปลายเดือนกันยายน หรือต้นเดือนตุลาคม) พอถึงวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ต้องกลับไปขอใช้กรรมตามเดิม จนกว่าจะหมดเวรหมดกรรมต่อไป

วันแรม ๑๕ ค่ำ จะเป็นวันทำบุญอีกเป็นวันสุดท้าย เมื่อถวายเพลพระ และบังสกุลเสร็จแล้ว ก็จะเอาขนมเดือนสิบ ไปวางไว้ ตามต้นไม้ หรือกำแพงวัด แต่บางวัดได้จัดที่วางไว้ให้ โดยเฉพาะ เรียกว่าการ "ตั้งเปรต" คือให้พวกผีไม่มีญาติ ได้กิน หลังจากการตั้งเปรตและอุทิศส่วนกุศลแล้ว บุคคลทั่วไปเข้าไปแย่งชิงขนมเหล่านั้นได้ เรียกว่า "ชิงเปรต" เป็นอันเสร็จสิ้นการทำบุญสารทเดือนสิบ

เทศกาลถือศีลอด (รอมมะฎอม)

ในทุกๆ ปี ศาสนิกชนมุสลิมในศาสนาอิสลามของหมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 9 ตำบลทุ่งมะพร้าว จะปฏิบัติภารกิจถือศีลอดเดือนรอมมะฎอม เป็นการทดสอบความศรัทธาอันแรงกล้าต่อองค์พระผู้เป็นเจ้าที่ประทานพระบัญญัติแก่มวลมนุษย์ เพื่อฝึกฝนให้มวลมนุษย์รู้จักความอดกลั้นอดทน มีจิตใจหนักแน่น และไม่ทอดทิ้งอย่างง่ายตายต่อความยากลำบากที่เผชิญอยู่ ณ เบื้องหน้า

ระยะเวลาการถือศีลอดในแต่ละวันจะดำเนินไปในช่วงรุ่งอรุณจนถึงพลบค่ำ เมื่อพ้นเวลาดังกล่าวแล้วจึงสามารถ **ละศีลอด** สามารถรับประทานอาหาร ดื่มเครื่องดื่ม และปฏิบัติกิจวัตรได้ตามปกติ แต่ต้องกระตือรือร้นละศีลอดทันทีในเวลาที่จะพระผู้เป็นเจ้าได้กำหนดไว้ให้เพื่อการรักษาคุณงามความดีของผู้ปฏิบัติ วิธีการละศีลอดที่ชาวมุสลิมยึดถือคือให้รับละศีลอดก่อนละหมาด และรับประทานผลไม้สดและดื่มน้ำเพื่อชดเชยน้ำ วิตามิน แร่ธาตุ และสารอาหารที่จำเป็นที่สูญเสียไปในระหว่างวัน

ระยะเวลาการถือศีลอดในแต่ละวันจะดำเนินไปในช่วงรุ่งอรุณจนถึงพลบค่ำ เมื่อพ้นเวลาดังกล่าวแล้วจึงสามารถ **ละศีลอด** สามารถรับประทานอาหาร ดื่มเครื่องดื่ม และปฏิบัติกิจวัตรได้ตามปกติ แต่ต้องกระตือรือร้นละศีลอดทันทีในเวลาที่จะพระผู้เป็นเจ้าได้กำหนดไว้ให้เพื่อการรักษาคุณงามความดีของผู้ปฏิบัติ วิธีการละศีลอดที่ชาวมุสลิมยึดถือคือให้รับละศีลอดก่อนละหมาด และรับประทานผลไม้สดและดื่มน้ำเพื่อชดเชยน้ำ วิตามิน แร่ธาตุ และสารอาหารที่จำเป็นที่สูญเสียไปในระหว่างวัน

ประเพณีถือศีลกินเจ

ประเพณีกินเจในภาคใต้ของประเทศไทย ที่มีชื่อเสียงมาก มีจัดอยู่ใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดตรังและจังหวัดภูเก็ต โดย ชาวภูเก็ต เรียกพิธีกินเจ นี้ว่า “กินผัก หรือ กินเจ” ซึ่งก็คือ อย่างเป็นทางการเชื่อกันว่า ประเพณีกินเจ เข้ามาในประเทศไทย พร้อมกับ ชาวจีน แผ่นดินใหญ่ ที่อพยพเข้ามา ตั้งถิ่นฐาน ทำมาหากิน ในภาคใต้ของไทย จนเมื่อ มีจำนวนมากขึ้น งานประเพณีดังกล่าว ซึ่งทำสืบเนื่องมาจาก ประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ จึงกลายเป็นประเพณีสำคัญขึ้น และเป็น ที่นิยมปฏิบัติของคนทั่วไป ซึ่งปัจจุบันมีการกระจายตามศาลเจ้าในชุมชนและหมู่บ้าน ในตำบลทุ่งมะพร้าว ถึง 4 แห่ง ประชาชนในพื้นที่ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมกินเจเป็นประจำทุกปี

กำหนดงาน ประเพณีกินเจในภาคใต้ ทั้งของจังหวัดตรัง และ จังหวัดภูเก็ต จัดขึ้นในช่วงเดือน 9 ตามปฏิทินจีน (ประมาณ เดือน กันยายน – ตุลาคม) โดยเริ่ม ตั้งแต่วันขึ้น 1 – 9 ค่ำ ในทุกปี กิจกรรม / พิธีกิจกรรมส่วนใหญ่ เริ่มต้นขึ้นในช่วงเช้า ของวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 9 ตามปฏิทินจีน

ประเพณีการกินเจตลอด 9 วัน 9 คืน นั้น แสดงออกถึงศรัทธาของ ประชาชนผู้ร่วมงาน และ เป็นการแสดงถึง ความมีจิตเมตตา ของผู้ร่วมประเพณีกินเจ

ประเพณีวันสงกรานต์

งานประเพณีสงกรานต์ ของตำบลทุ่งมะพร้าว จัดขึ้นในวันที่ 13 เมษายน ของทุกปี ณ บริเวณวัดประชุมศึกษา มีการทำบุญตักบาตร รดน้ำพระสงฆ์ รดน้ำผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังมีการแสดงของนักเรียนจากโรงเรียนต่าง ๆ ให้ชมอีกด้วย

ประเพณีหาบคอน (ชาวไทยใหม่)

ประเพณีหาบคอน จะกระทำในช่วงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสะเดาะเคราะห์ ล้างบาปไปจากตัวหรือครัวเรือน โดยชาวไทยใหม่ (ชาวเล) จะนำของแห้งรวมใส่ไว้ในถุง นอกจากนั้นยังมีการตัดผม ตัดเล็บ ตัดเสื้อผ้า ใส่รวมไปด้วย นำมาผูกกับคอนห้อยลงมา แล้วหาบไปไว้ที่ชายหาด เชื่อว่าได้ นำทุกข์โศกโรคภัย เคราะห์ร้ายฝากทิ้งไปกับน้ำ

ประเพณีลอยแพวันขึ้นปีใหม่

ร่วมสืบทอดประเพณีเก่าแก่มาช้านานแล้ว “ลอยแพ” ในงานประเพณี วันลอยสะเดาะเคราะห์ ส่งปีท้ายเก่า ต้อนรับปีใหม่ ตามเป็นความเชื่อของชาวบ้านในพื้นที่สะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือสร้างเสริมความสัมพันธ์สามัคคีของชุมชน และวิถีการดำรงชีวิตที่ดำเนิน รอยตามบรรพบุรุษมาเป็นเวลายาวนาน

ทุกวันที่ 31 ธ.ค.62 ทุกปีที่ชาวบ้านทับจาก หมู่ 7 หมู่ 1 ตำบลทุ่งมะพร้าว อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ชาวทุ่งมะพร้าวร่วมงานสืบสานประเพณีลอยแพชาวบ้านเรียกว่าสะเดาะเคราะห์ ประจำปี โดยมีผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 ตำบลท้ายเหมือง โดยพระครูสันติจิตาภรณ์ เจ้าอาวาส วัดประชุมศึกษา เจ้าคณะตำบลทุ่งมะพร้าว ทำพิธีกรรมทางศาสนาพุทธ สวดมนต์ไหว้พระ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง มีการสร้างแพ เพื่อลอยออกไปกลางลำคลอง และชาวบ้านต่างนำปิ่นโตถวายพระและร่วมรับประทานอาหารร่วมกัน

หลังจากนั้นมีการนำแพสะเดาะเคราะห์ ที่ชาวบ้านได้ร่วมกันทำขึ้นอย่างสวยงาม พร้อมนำสิ่งของตามความเชื่อใส่ลงไป ลงเรือแพไปลอยกลางคลองลึก เพื่อลอยทุกข์ลอยโศก และขอขมาเจ้าแม่คงคา และที่สำคัญก็คือให้พี่น้องประชาชนมาร่วมกิจกรรม เป็นการสร้างความสามัคคี สมานฉันท์

ประเพณีทอดกฐิน ทอดผ้าป่า

การทอดกฐิน เป็นประเพณีที่สำคัญของพุทธศาสนิกชนอย่างหนึ่ง นิยมทำกันตั้งแต่วันแรมค่ำเดือนสิบเอ็ด ไปจนถึงกลางเดือนสิบสอง วัดในตำบลทุ่งมะพร้าวจะมีการทอดกฐินเป็นประจำทุกปี

ทอดผ้าป่า หมายถึง พิธีบุญอย่างหนึ่งของชาวพุทธ ผ้าป่าคือผ้าที่ผู้ทำบุญนำไปวางไว้ที่ใดที่หนึ่งไม่ต้องการให้พระรู้ว่าตนเป็นผู้ทำบุญ และตั้งใจไว้ว่าหากภิกษุรูปใดมาพบผ้าชิ้นก่อนให้หยิบเอาไป กิริยาที่เอาผ้ามาวางไว้ แล้วตั้งใจอธิษฐานนั้น เรียกว่า ทอดผ้าป่า

ฐานข้อมูลด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งมะพร้าว

อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแพทย์ไทย

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	นวดบีบน้ำมันคลายเส้น	นางเสี้ย กุจิ	หมู่ที่ 3
2	นวดจับเส้น บีบ นวด คลายเส้น	นางหลีมา ศรีรัตน์	หมู่ที่ 3
3	แผนไทยโบราณ การต้มยา/บีบ/นวด	นายสุทัต รักษา	หมู่ที่ 5
4	สมุนไพรไทย	นางประภา ถือแก้ว	หมู่ที่ 5
5	นวดแผนไทยโบราณ	นางสุจิต ชูสมบัติ	หมู่ที่ 5
6	นวดแผนไทย	นางมยุรี คชรักษ์	หมู่ที่ 6
7	นวดแผนไทยโบราณ ลูกประคบสมุนไพร	นางสาวเหลียม ยีรัมย์	หมู่ที่ 7
8	แผนไทยโบราณ การต้มยาสมุนไพร	นางสาวอิหนาบ แสงผล	หมู่ที่ 9
9	นวดแผนไทยโบราณ จับเส้น บีบ นวด	นางจำเริญ สงเคราะห์	หมู่ที่ 11
10	แผนไทยโบราณ รักษาต้อเนื้อ	นางเล็ก คชรักษ์	หมู่ที่ 11

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรม/หัตถกรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	การปั้นดินเหนียว	นางสาวเพชรวิลี สุวรรณ	หมู่ที่ 3
2	จักสานจากวัสดุธรรมชาติ	นางสาวอภิรดี ศรีสุภา	หมู่ที่ 4
3	ม้าก้านกล้วย	นางวริมน จงพงศา	หมู่ที่ 6
4	พับเหรียญไปรยทาน	นางสมบูรณ์ จงพงศา	หมู่ที่ 6
5	พับกุหลาบใบเตย	นางจารุวรรณ จรุงเกียรติขจร	หมู่ที่ 7
6	จักสาน	นายวรรชัย ไทรทอง	หมู่ที่ 10

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านภาษาและวรรณกรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	เล่านิทานพื้นบ้าน	นายกุลเดช โชติธนิตกุล	หมู่ที่ 5
2	เพลงกล่อมเด็ก	นางสงวน แก้วบำรุง	หมู่ที่ 6
3	เล่านิทานพื้นบ้าน	นางสุจิตรา คงจิตรวิทยา	หมู่ที่ 7

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศาสนาและประเพณี

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	พิธีการทางศาสนา	นายรัชพล แซ่เอี้ยบ	หมู่ที่ 7
2	ตั้งศาลพระภูมิ	นายสามารถ อินรักษา	หมู่ที่ 4

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	ห่อขนมไทย	นางสุดา พรหมแก้ว	หมู่ที่ 6
2	ทำไข่เค็มหอม	นายปราโมทย์ จรุงเกียรติขจร	หมู่ที่ 7